

radę szkolną; może tę instytucję, — zwłaszcza, że według wniosku wydziałowego wprawdzie większej połowie z mianowanych przez rząd członków ma być złożoną, — rząd zatwierdzi i może tym sposobem powstanie ciało, które będzie mieć prawo i obowiązek czuwania nad zaniechaniem u nas wychowaniem publicznem.

Lwów, 28 listopada.

ρ (Ósme posiedzenie sejmowe.) Pomiędzy 7 nowymi petycjami znajduje się prośba p. Smochowskiego Witalisa, b. artysty sceny lwowskiej, o podwyższenie emerytury, — dalej prośba miast Jarosławia i Kolumny o nadanie osobnych statutów.

Obie ostatnie petycje odsyła izba bezpośrednio do komisji statutowej.

Sekretarz Sawczyński odczytuje nowy wniosek, złożony do łaski marszałkowskiej względem utworzenia przy szkołach rolniczych w Dublanach i Czerniechowie preparand dla nauczycieli szkół ludowych, gdzieby mogli pobierać nauki agronomiczne, a następnie użyć je po szkołach wiejskich.

Drugi wniosek złożył do łaski marszałkowskiej Demków (włościanin z Rusi), aby przy rekrutacjach żydzi osobne, a chrześcijanie osobne stawali kontyngensa. Jest to wniosek, który już na poprzedniej kadencji był przedmiotem rozbioru komisyjnego, i tylko nie doczekał się porządku dziennego. Oba te wnioski będą drukowane i przyjdą na porządek dzienny.

Ks. Marszałek zawiadamia izbę, że w ciągu przerwy sejmowej utracił trzech kolegów przez śmierć: Reiznera, Krzysztofowicza i ks. Dobrzańskiego. Izba podnosi się z miejsc dla oddania części ich pamięci.

Ogłoszono niektóre rezultaty wyborów komisyjnych. Na zastępcę sekretarza dla tekstów ruskich wybrany ks. Kaczała, nie należący do zastępu moskalfilów. Frakcja świętojurska głosowała za ks. Kuryłowiczem.

Do komisji budżetowej wybrani: Polanowski, Bocheński, Zyblikiewicz, Kozłowski, Skrzyński Ludwik, Ruszocki, Hansner, Kaczała i Wężyk. Zamiast Wężyka chciała frakcja świętojurska przesadzić koniecznie ks. Kuziemskiego, zagorzałego moskalfila.

Do komisji dla rozpoznania wniosku o dzieleniu i łączeniu gruntów włościańskich wybrani: Smorzewski, Potocki Alfred, Kabath, Borysikiewicz (z fr. świętojurskiej), Sumańczowski, Krawczyk (włościanin z Mazurów) i dr. Rydłowski.

Z porządku dziennego przystępuje izba do wyboru komisji dla spraw edukacyjnych. W tym zabiera głos ks. Łoziński (świętojurski) dziekan z Jaworowa i powiada w języku moskiewskim: „Mam honor zawiadomić waszemu zgromadzeniu, że my Rusini nie możemy brać udziału w wyborach komisyjnych, a to z powodu nieuwzględnienia naszych postów przy wyborach. Do komisji budżetowej wybrano tylko jednego naszego. W innych sejmach jest zwyczaj odbywania wyborów kuryami, u nas zawsze tylko wybierają z całego sejmku. Nic nam tedy nie pozostaje, jak tylko usunąć się od udziału w głosowaniu przy wyborach, aby był ślad w historii jak Rusinów traktowano w sejmie galicyjskim.“

Marszałek odpowiada mu na to: Brać udział w głosowaniu albo nie brać, to zależy od upodobania każdego posta.

Jak zresztą nieuzasadnionem jest wystąpienie do świętojurców, obliczone znowu tylko na chęć demonstrowania kapryśnego i na wzniecenie jęków boleści w Petersburgu, tego dowodem służy komisja dla spraw edukacyjnych, bezpośrednio potem wybranej.

Należą do niej: dr. Majer, dr. Czerkowski Euzebjusz, dr. Kabath, bisk. Manasterski, Skrzyński Ludwik, ks. Ruczka, dr. Dietl, dr. Samelson (starozakonny), metrop. Litwinowicz, Sawczyński, hr. Gołuchowski, hr. Potocki Adam i Janowski Ambroży.

Przedsiębrano jeszcze wybór komisji administracyjnej — i zamknięto posiedzenie o godzinie 2 z południa. Następnie w sobotę. Na porządku dziennym same pierwsze czytania wniosków dotąd podanych do łaski marszałkowskiej.

Berlin, 2 grudnia.

× Wczorajsza sesja, tak samo jak dwie przeszłe, miała charakter zacietoczenia. Na porządku dziennym stała rubryka ministerium spraw wewnętrznych. Ogólna dyskusja całą niemal zajęła sesję. Silne na ministra zaczepki tenże z pewną — że się tak wyrazi — nonszalansą, która przecież nie była bez powagi, odparł; zarzuty niektóre starał się unicestwić poglądem na położenie państwa, gotującego się pod przewodnictwem hr. Bismarcka do skupienia zupełnego sił rządowych, celem odparcia grożącej coraz bardziej wojny. Prawica, ujmując się za ministrem, rzuciła rekawicę lewicy, lewica podejmowała i zaczęła prawicę; wreszcie p. Vincke wystąpił, i nie pojmując, na co się mają przydać właściwie te zaczepki, zarzucił lewicy, że nie jest na wysokości zadania, że w oczach Niemiec szczególniejsze zrobił musi wrażenie, gdy nazajutrz po tak świetnym orężu pruskiego zwycięztwie, sili się rozdrażniać i pokazywać światu niezgodę, zatartą przez indennizację. Tutaj p. Vincke słabo argumentował, z czego zaraz skorzystała lewica. W jednym ustępie mowy swój, — bo wspomniał p. Vincke i o polskiej frakcji, wyjmując ją wyraźnie z kategorii Prusaków i Niemców — powiedział, że wyjąwszy chyba tylko tych panów, którzy inną wyznają narodowość — nie należy, aby Prusacy, aby Niemcy nie widzieli w patriotycznym świetle ostatnich zwycięskich wypadków. Drastycznie nader posiedzenie wczorajsze przeplatane było nadto różnemi epizodami, z których tylko

jeden przytoczę. Otóż zdarzyło się jednemu z słynnych mówców prawicy zrobić lapsus linguae, który wszystkich do wielkiego śmiechu, choć do śmiechu cichego, mimowoli pobudził. Mówił on o chęci lewicy zmuszenia ministrów do ustąpienia, ale zamiast rzeczownika „Abtreten“ użył rzeczownika równo brzmiącego wprawdzie ale o dwie litery krótszego.

Debata specjalna nad rubryką ministerstwa zwyż rzezonego zaledwie się rozpoczęła, kiedy trzeba było zawiesić na pół godziny posiedzenie w skutek nieznośnego paru, panującego w izbie. Dalsze debaty krótko już trwały, prezes izby oświadczył bowiem, że zakładanie rur gazowych, aby było do wtorku skończone, wymaga opróżnienia sali. Z okazji płacy sekretarzy landratów uczynił z polskiej strony wzmiankę iposel Szułdrzyński, iż spodziewa się, że rząd wyjątkowo co do nominacji tych panów stan w Księstwie zechce uwzględnić.

Następna sesja naznaczona na wtorek. Liczbę postów polskich pomnożyli pp. Waligórski i A. Żółtowski.

Skargi poddanych pruskich na szkany rosyjskie mnożą się coraz bardziej; komunikacja staje się coraz bardziej niebezpieczną; gazety zapożyczać się zaczynają specjalnemi przygodami tamtejszych kupców; być może że i na sejmie ktoś wnieście tę sprawę.

Broń iglicowa, która tyle narobiła hałasu w Europie, nie będzie podobno ostatnim rezultatem techniki. Ciągłe nadchodzą do ministerstwa nowe waory, a jak dalece w mianą zamieniać się zdaje chęć wymyślenia oile możliwości jaknajbardziej morderczej broni, dowodzi taki np. fakt, jak że i pastor jakiś wymyślił swój nadesłany ministrowi wojny.

Wiedeń, 30 listopada.

~ Pogłoski o transportach wojsk na granicę galicyjską i siedmiogrodzką, jakoby celem koncentrowania ich przeciw Rosji, rozeszły się na giełdzie oraz w kołach stojących w bliskim z gieldą stósunku; nikt jednak nie umiał pogłosek tych jakośkolwiek uzasadnić.

Urządowy Wiener Journal zaprzeczył wieściom tym stanowczo i niedwuznacznie, urzędowca jeszcze Wiener Abendpost powtórzyła zaprzeczenie to z większym naciskiem. Trudno dociec, jak i zkad powstały wieści podobne; zdaje się tylko, że w kompetentnych kołach myślano o tem, żeby zarządzić nagłą potrzebę publicznego bezpieczeństwa w pewnych okolicach Galicji przez wzmocnienie załóg, a przy liczniejszej pomocy wojskowej ułatwić władzom policyjnym i obwodowym wytapanie zużycywałych opryszków.

Lecz i od tego zamiaru odstąpiono już, nie chcąc narażać się na koszta niepotrzebne, ile, że wedle raportów, nadesłanych przez namiestnictwo galicyjskie, władze są już na tropie tak hersztów band w Galicji, jako też ich kryjówek, kilku zaś zbrodniarzy już ujęty, tak, że bez liczniejszej nadal pomocy wojskowej zdają się położyc koniec rozbojom. Myliłby się mocno ktoś, gdyby sądził, że w stosunkach Austrii do Rosji w ostatnim czasie nastąpiło pewne rozdrażnienie. Zewnętrzna polityka Austrii jest na całej linii zupełnie i stanowczo wycofująca i dopiero uskutecznione pojednanie z Węgrami, oraz całkowite uporządkowanie kwestyi konstytucyjnej w całym państwie rakuskiem, będzie hasłem dla ministerstwa spraw zagranicznych do wniechania się tem stanowczym w politykę wielkich mocarstw europejskich i do zruecenia na szalę dziejową przeważnego głosu wzmocnionej i jednolitej Austrii.

PRUSY.

Berlin, 2 grudnia. Komisja dotacyjna odbyła onegdaj wieczorem drugie i ostatnie posiedzenie tajne, na którym obecni byli ministrowie baron Heydt i hr. Eulenburg.

Król Wilhelm powrócił z Dessau, gdzie brał udział w polowaniach; wczoraj przyjmował król ministra skarbu Heydta i komendującego generała I korpusu Vogel v. Falckenstein, przed wyjazdem tegoż do Królewca. W południe odwiedził króla książę Wales, następcę tronu angielski, który w powrocie z Petersburga przybył na dwór tutejszy. W podróży miał książę Wales przypadek. Wagon dworski, w którym książę jechał, zapalił się, tak, że książę w Bydgoszczy go opuścił i przenieść się musiał do zwykłego wagonu, w którym odbył podróż aż do Frankfurtu n. O., gdzie przesiadł do wagonu, nadesłanego mu przez księcia następcę tronu pruskiego.

ROSYA.

— Oddawna Moskowskija Wiedomosti pozyskały były sobie, z zupełną wreszcie służnością, opinią najgorliwszego obrońcy i przedstawiciela systemu absolutnej centralizacji olbrzymiego caratu rosyjskiego. Drażliwość centralistycznego sumienia Wiedomosti była nieraz powodem najgwałtowniejszych alarmów, którym za podstawę nie rzeczywistość, ale przywidzenia rozgorączkowanej wyobraźni służyły. W żywej zapewne pamięci czytelników pozostały owe, pełne nieuprzedliwionego nieszczęścia i namiętności, napady na cień chociażby autonomii pozostawionej tej lub owej prowincji carstwa. W razie poruszenia z którejkolwiek strony kwestyi urzędów, jakiegokolwiek prowincji wyłącznie służących nie robiono prawie różnicy między Kongresówką i prowincjami nadbałtyckimi, Finlandyą i Kaukazem albo Syberyą. Wszędzie i we wszystkich wdziano dążności separatystyczne, największem niebezpieczeństwem całości państwa zagrażające a zasługujące na doraźną i najsurowszą represję. Dla trzymania na wodzy tych

niebezpiecznych dążeń władza general-gubernatorów powinna była być jak najbardziej do dyktatorialnej zbliżoną; general-gubernatorowie tylko do ministerium zależeć powinni itp. Wszystko to były pewniki, o których centralizatorowie moskiewscy nikomu wątpić nie pozwalali.

Tę dziwnie wice wygląda, gdy obecnie naraz w całym przeciwnym duchu występować zaczynają, i to w zastósowaniu do Litwy, gdzie o żadnej odrębności ani pomyśleć nie było wolno. Ale postuchajmy, jak w tej sprawie przemawia organ Katkowa:

„Kwestye dotyczące Kraju Zachodniego nie mogą nie zajmować pierwszego miejsca w szeregu kwestyi naszej polityki wewnętrznej. Kraj zachodni — toć to Rosya zachodnia, dawnymi czasy od swej wschodniej połowy oderwana a przed wiekiem znowu z nią połączona, ale połączona tylko mechanicznie; związek zaś organiczny a nierozdzielny teraz dopiero utworzyć się musi. Kraj ten pozostaje dotąd w położeniu dwuznacznym, które było powodem do tylu kłesk jak dla niego samego tak i dla całej Rosyi; koniecznie potrzeba uwolnić go z tego położenia. Tam, a nie w carstwie Polskiem, prawdziwy korzeń tego, co się nazywa kwestyą polską, którą rozstrzygnąć potrzeba teraz albo nigdy. Wszystkie nasze niebezpieczeństwa wewnętrzne i zewnętrzne ściśle są połączone z niernormalnym położeniem rzeczy w tym kraju. Nigdzie rzędu naszego nie oczekuje tyle trudnych, zaplątanych i obszernych zadań, jak w tym kraju. Potrzeba w nim przywrócić spokój, zaprowadzić porządek i wcielić go napowrót do jedności narodowej państwa. Iż w tem zadań, prawodawczych i administracyjnych, politycznych i społecznych, cywilnych i kościelnych! Tamteży to przechodziły całkowicie a długie dzieje z licznymi katastrofami, i pozostawiły owoce, z którymi się potrzeba rachować. Tyle tam szczególności, nie dających się nigdzie indziej spozstrzegać a nadających krajowi temu całkiem oryginalną fizjonomię i wymagających odrębnej dla niego polityki. Więcej niżli carstwo polskie, nie mówiąc już o innych częściach imperyum, potrzebowałby kraj ten wyłącznie dla siebie przeznaczonych organów rządowych.“

„Jeżeli reformy, w carstwie polskiem przedsiębrane, wymagały szczególnego organu rządowego, to tem bardziej zdawałby się takowy niezbędnym dla spraw kraju zachodniego. Ta przestrzeń olbrzymia, obejmująca 9 gubernii a podzielona na dwa generał-gubernatorstwa, zajmuje stanowisko bardziej odrębne, niż Carstwo Polskie; zadania, które tam rozstrzygnąć potrzeba, są większe i głębsze niż w carstwie. Jakiegokolwiek przymioty wyróżniać mogły administracyą miejscową, jakkolwiek byłaby ona przezorną i czujną, jakkolwiek obszerną, posiadałaby władzę; w kraju tym wszakże niepodobna oczekiwać trwałego powodzenia, dopóki cały ciężar zadania na miejscowym zarządzie spoczywać będzie. Tam to, bardziej może, niż w Carstwie Polskiem, potrzeba całego szeregu dobrze obmyślanych środków prawodawczych.“

„Gdzie potrzeba ogólnych środków organicznych, tam sposoby czysto administracyjne nienależy do prowadzą do celu, ale często bywają powodem nowych trudności i zammatwania. Rozporządzenia czysto administracyjne nie sięgają do jądra kwestyi, ale się ograniczają do powierzchni. Zmiana dekoracji — oto wszystko, czego po administracyi oczekiwać można, gdy sama sobie pozostawiona będzie w takich warunkach jak w kraju zachodnim. Tam bowiem zabezpieczyć potrzeba państwo od zdrady i buntu, tam trzeba podnieść zgnębną narodowość państwa, potrzeba rozwiązać kwestyą rzymsko-katolicką, kwestyą żydowską, której nie tykano dotąd, potrzeba rozwiązać kwestyą własności ziemskiej, którą poruszono wprawdzie, ale która w miejscu stanęła. Jakże olbrzymie zadania! Czyż to wszystko może być przedmiotem starań wyłącznie tylko miejscowego zarządu; czyż takie kwestye, jak rzymsko-katolicka i żydowska w kraju zachodnim, mogą być rozstrzygane przez komiteta przypadkowego przez tego lub owego general-gubernatora stanowiącego a złożone z członków nie podlegających należytej odpowiedzialności? Czyż zmoskwicenie kraju tego pod względem własności ziemskiej może pomyślnie posunąć się naprzód, dopóki w rządzie centralnym nie będzie organu specjalnego, któryby wszystkimi sprawami prowincyi zawiadywał, któryby obmyślał i rozstrząsał wszystkie odnoszące się do niej środki administracyjne, nadając ogólny kierunek działaniu władz miejscowych?“

„Właśnie dla tego, aby kraj ten rzeczywiście z pozostałą Rosyą zjednoczyć, potrzeba dać mu na czas jakiś odrębny pod pewnym względem zarząd. Temu celowi odpowiada jedynie utworzenie osobnego organu rządowego, któryby względem kraju zachodniego był bezpośrednim wyrazem najwyższej władzy a zarazem przedstawicielem potrzeb jego w najwyższej radzie kierowników rządu. Członkowie radcy byłyby sprawą kraju tego zferdokowane w jednym centralnym organie rządowym, tem łatwiej i prędzej możnaby położyć kres wyjątkowemu położeniu, w jakim on się obecnie znajduje. Właśnie dla otrzymania jednakowych skutków potrzebnymi czasem bywają odmany zastósowane do okoliczności miejscowych. Jedną i tą samą rzecz, bez uwzględnienia szczególnych warunków miejscowych, wydać może skutki całkiem sprzeczne i stać się w ten sposób powodem poróżnienia a nie zjednoczenia.“

„Trzeba tylko porównać postęp reform dokonywanych w carstwie polskiem z tem, co w tymże czasie miało miejsce w kraju zachodnim, ażeby się przekonać o korzyści odrębnego organu rządowego, tak pod względem obmyślenia szczególnych środków prawodawczych, jako też pod względem zastósowania środków administracyjnych. Gdy w carstwie polskiem gruntownie obmyślane reformy następują jedna po drugiej, w kraju zachodnim sprawy

prawie nie posuwają wcale, i z małym wszystko ogranicza się tylko do zmian powierzone, które nawet jutro zniknąć mogą, nie zostawiając żadnego śladu. Najważniejsze kwestye, los kraju zależy, np. kwestya żydowska, nie wet poruszone; inne podniesiono wprawdzie, stają one w stanie bezładnej nieruchomości, nie tylko już nie doprowadzono do pożądanego ale zaledwie w należyty sposób rozpoczęto; w płace i jedno drugiemu na zawadzie staje; żniejsze rzeczy nie odróżnione, jak należy, od żnych i przypadkowych; wszystko w najokropniejszej chaosie. Teraz najbardziej uczuć się daje w jednym potrzeba stopniowych, głęboko obmyślonych organicznych, które możliwymi są jedynym współdziałaniem odrębnego organu rządowego znaczonego do bezpośredniego obwiadczenia wania najwyższej woli w całym kraju zachodnim, ministracja miejscowa, ani ogólnie władze w najlepszych warunkach, nie mogą odpowiedzianiem przyjętego dla kraju systemu polityki, stemat ten może być pomyślnie w wykonaniu, dżony jedynie przez taki organ rządowy, który razem i centralnym i miejscowym.“

Tak nagle zmiana w sposobie widzenia sk o w s k i j a W i e d o m o s t i niewytłómaczonej gadką, gdybyśmy nie wiedzieli, wśród jakich się okoliczności. Dopóki wielkorządztwo litewskie dowoła się ręką ludzi, na których organ Litwy i skutecznego wpływu wywierał, dopóty nie podobne, jakie sam obecnie rozpowszechnia, i objawem karygodnego separatyzmu i zbrodni państwa. Teraz rzeczy nieco się odmiennia a mogłyby się odmiennia, gdyby nowy generał-miniej powolnym chciał być narzędziem dyktatora. Dla usunięcia tej obawy, potrzeba i znaczenie podkopać wprzód jeszcze, nim swego przeznaczenia przybył, potrzeba, opiewać ciałego położenia sprawy rosyjskiej na Litwie surowe w Petersburgu instrukcje wywołać i ich powierzyć innemu organowi, bardziej godnym moskiewskich dyktatorów. Oto sens wszystkich alarmujących korespondencyi „z Litwii“, wszystkich fałszów i bredni w rodzaju p. Strzeleckiego, a wreszcie wszelkich projektów przytoczonych powyżej.

Na zakończenie jedno jeszcze uboczne pytanie: czy dziennik moskiewski z dobrą wiarą zdolności i gorliwości znakomitego administracyjnej działalności którego, według własności tego dziennika, wszystko się płacę drugiemu na zawadzie staje, wszystko okropniejszemu chaosie?

FRANCYA.

Paryż, 30 listopada. Lubo w wiarogodny zaręczają znowu, że wtorkowe plenarne posiedzenie wojskowej nie było ostatniem i że świeżo subkomisya ma jeszcze jedno wypracować sp. to jednak sprawozdanie to dotyczy tylko podzieli, a główne zasady reorganizacyi armii zostały nowczo uchwalone. Armia francuska rekrutowa z młodych ludzi od 21 do 29 lat, podzielonych w tęgory: 1) armia czynna; 2) rezerwy; 3) ruda dya narodowa. Do armii czynnej, która nie oszać obecnej sily 400,000 żołnierzy, powoływano corocznie 80 do 100,000 rekruta. Do rezerwy na dwa dzielki będą powołania, należec będą w dzi ludzie od 21 lat, którzy w skutek losowania wcieleni do armii czynnej. Ruchoma zaś gowa, w której czas służby wynosił ma 3 lata będzie ze starych żołnierzy armii czynnej i z ludzi z rezerwy, którzy po 6 lat byli w służmionia powyżej subkomisya ma się zająć zwa ministracyjnej strony projektowanych rezerw, przednio nie pomyślano wcale.

Z Włoch zawsze jedne i te same domi najpomyślniejszym dotychczas przebiegu p. usiłowani Francyi. Donoszą nawet z Florengszo mówią, iż gabinet Wiktora Emanuela, się się od generała Fleury o zamierzonej p. rzowej Eugenii do Rzymu, oraz o pobudkach stanowią prosić cesarza Napoleona, aby się stojącej małżonki nie opierał, bo bytność tak czki w Rzymie tylko dobry wpływ wywrze stań obiega dziś pogłoska, że p. de Lavalette stanouher stanowczo się jeszcze opiera cesarzowej, że nawet p. de Lavalette, w raziorzowa zamiaru swego zaniechać nie miała, misyą.

Z wiadomości, które parowiec „La Seine“ przywiózł do Southamptonu, jeszcze nie politycznych kołach nie wiedzą. Tyle zdają wniem, że obecnie nie istnieją jeszcze żadne między gabinetem waszyngtońskim a Tuilerdem wspólnego załatwienia sprawy meksykańskiej.

Dziś toczył się przed sądem policyjnym proces przeciw tyg-dnikowi Memorial d'op obrazę króla pruskiego. Indpendent utrzymuje, że oskarżony tygodnik odniósł umf, bo jego żerant został wskazany tyk wzięciana i 100 fr. grzywny. Reszta oskarżniona. Mowa ich obrońcy, p. Dufaure, była wdzawie świetną i licznie zgromadzona publicha jej z natężoną uwagą.

dzając fałszywą wróżbą dalszych losów wielkiego mo-carza.

Przypominam sobie także radość Warszawy, gdy deputacya konfederacyi litewskiej przybyła dla połączenia się z konfederacyą jenerałą Królestwa Polskiego. Przy tych wszystkich obchodach i uroczystościach nie brakowało i na poetach: brzmiały hymny, ody, kantaty, w których wiele było prawego uczucia, miłości ojczyzny, zapału, był wiersz gładki i potoczny, mało było prawdziwego i wzniosłego natchnienia. Wieszczami ówczesnymi, śpiewającymi przy każdym zwycięztwie, obchodzie, imieninach, byli szczególnie Franciszek Wężyk i Kanterbury Tymowski. Mój ojciec ogłosił także ode, której trzy ostatnie strofy były następujące:

Tobie Kantaber, zgnany nie snadnie,
Tobie Med, Judus i błędni Seytowe
Dziwią się. — Ciebie świat, co Rzymem władnie,
Swoją opieką, swoim wsparciem zowie.
Dunaj i Tygrys, co szybko ląd porze
Tobie posłuszny Nil, w źródłach niezany
Ciebie usłucha dziwoślodne morze,
Które odpycha od lądu Brytany.
Tobie Gallowie twrogą nie ujęci,
Tobie Iberów ziemia głosi sławę,
Tobie Sykamby na mordy zacięci
Ho!d niosą, bronie położysz krwawę.
Mogłoby się zdawać, że ta oda głosi w istocie po-

tege Napoleona, że dla niego ułożona, jest ona przeciw tylko tłumaczeniem XIV ody księgi IV Horacjusza do Augusta. Między pismami, które wówczas najwięcej wziętości miały, były listy moskiewskie Niemcewicza, w których z właściwym sobie złośliwym dowcipem i komicznością, wyszydza obyczaje, wyobrażenia, rząd, kraj i cały naród rosyjski. Celem pisarza było obudzenie większej jeszcze wgardy i nienawiści dla Moskali, i w istocie to zabawne pismo odpowiadało ówczesnemu usposobieniu publiczności. Lecz dziś z zimną krwią zastanowimy się nad niemi, przynajmniej, że broń sztycy jest mniej szlachetną i godziwą bronią w walce narodu z narodem, jest zaś zawsze bronią niepolityczną. Przynośnąc się ona da do kul śpiączstych lub zatrutych, do strzał jadem napuszczonych, których użycia prawa wojenne, prawa rycerskiego honoru nie dozwalały. Walcz, pokonaj, lecz nie upadaj przeciwnika. Słowa obelżywe często boleśniej-sze i bardziej nieczyste niż zadają rany, jak kule lub szable. Dłuższa i nienawistniejsza pamięć pierwszych jak drugich, bo szable i kule ranią ciało, a słowa miłość własną. Lecz Niemcewicz był niepoohamowany i na żadne względy nieuważny w swej nienawiści do Moskali. Książę generał Czartoryski gniewał się na p. Juliana (tak zwykł był Niemcewicza nazywać) za tę jego pisma wyszydżające Moskwę, i dodawał „poniżając przeciwnika, siebie sami poniżamy i czynimy mniej chlubnym zwycięztwo, więcej obydną porażkę. Godniej jest podnieść nieprzy-

jaciele nawet po walce i po zwycięztwie, a cóż dopiero poniżać go przed zwycięztwem i przed walką.“ W tym także czasie puścił w świat Niemcewicz swoją zabawną sielanke moskiewską, zaczynającą się od tego wiersza:

Piękna zima nadeszła, już się biała szrony,
Ty się kulisy Kiryło, i nos twój czerwony.
Cała ta idylla, w równie poetyczny sposób opiewa wdzięki natury moskiewskiej. Tymczasem ta wyszydżona natura szpetna, ostra, groźna, gotowała się do zbawienia narodu i do zwyciężenia zwycięcy tyłu królów i ludów.

Wiadomości od wielkiego wojska la grande armée nadchodzące nie odpowiadały oczekiwaniu powszechnemu. Nieprzyjaciel stał się niedostępnym, ustępował, uchodził, gdzie się pokazał zniknął i choć nie zwyciężał, zwyciężyć się nie dawał. Było coś tajemniczego, przerażającego, szatańskiego w tym fortelu, w tej taktyce. Mogło się zdawać, że wojsko całe, naród cały, przestał być ciałem a stał się duchem. Te wiadomości drażniły niecierpliwie oczekiwanie publiczności, więc o porażce jazdy polskiej pod Mirem pod dowództwem Roźnieckiego zasmuciła ją: Wiadomości o wzięciu Smoleńska 17 sierpnia, uradowała Warszawę; wojsko polskie okryło się chwałą i pierwsze zajęło tę dawną twierdzę Polską, starożytną strażniczkę granic Rzeczypospolitej, straconą za Zygmunta I, odzyskaną za Zygmunta III i dzielnością kawalera Nowodworskiego, postradaną znowu na Jana Kazimierza. Dokładniejsze wiadomości o szturmie Smoleńska smutkiem stolicę przejęły.

Zdobycie miasta wiele krwi polskiej kosztowało pod jego murami, oprócz wielu innych ofiar generał Michał Grabowski, pułkownik Zakrzewski podpułkownik Gaward, dobry rodzicow i w Smoleńsku mógłi powinien był Napoleon, że nie wstrzymał się: pchała go naprzód do fa podług jego odezwę Rosyą do zguby ciągnął lefsku miał cesarz do wyboru dwie drogi, jeburga, do Moskwy drugą. Wybrał tę, którą świętego prowadził. Po kilku mniejszych września, następuje oczekiwane oddawna wskiem rosyjskim. Przychodzi do owej walki bitwy za Mojańskiem którą Rosyanie zowią, rodino i szczytą się w niej zwycięztwem, w nazwali bitwą pod Moskwą (de la Moscowa) graną uważają. W istocie bitwę tę tylko do i śmierci wygrał: 80,000 ludzi zostało nionych i zabitych. Po bitwie Rosyanie z fatalnością znowu pcha dalej Napoleona. Gbem zaniosło się na długą wojnę, gdy poby stał się i kosztownym i mniej przyjemnym od urzędowania swego oddalił się niemogąc, matkę wraz z mną na wieś w Lubelsk Warszawie pozostał. Nadeszło smutne rozrém połączenie, już nie w naszym kraju, jekaniu wszystkich nadziei, dopiero w rok pte (Dalszy ciąg nastąpi.)

Giełda szczyńska, 1 grudnia.

Pszonica: ceny mało zmienione, w miejscu 85 funt. 30 1/2 tal. 78-83 tal. ...

tal. pic. Jęczmień owies i groch bez obrotu. Oliej rzepiowy: ceny mało zmienione, w miejscu 12 1/2 tal. ...

Na dzisiejszym targu: Pszenica 76-84 tal, żyto 55-58 tal, jęczmień 46-50 tal, owies 28-30 tal, groch 54-60 tal, siano 15-25 sgr, siłoma 6-8 tal, kariofle 16-20 sgr.

Akcyje kolei żel. warsz.-byd. 55 żąd. - Nowa poz. 1864 prem. (5%) 111 żąd. - Liściy likw. (4%) 58 1/2 żąd.

Dziś rano o godzinie 6 zasnął w Bogu Ignacy Smakowski, o czym krewnym i przyjaciółom donosi w emulku pogrzebna Rodzina.

Posiedzenie rady reprezentantów miasta Poznania na d. 5 grudnia 1866 s. południa o godz. 3.

- 1) odczytanie sprawozdania z zarządu miasta przez magistrat. 2) wniosek p. H. Bielefelda ...

Obwieszczenie. Polowanie należące do kamelaryi na tak nazwanej łące Bociance, będzie wydzierżawione w drodze publicznej licytacji ...

Do tego wyznaczaliśmy termin licytacji na dzień 14 grudnia przed połud. o godz. 11 przed panem dr. Samter, radcą miasta, na ratuszu.

Od 1 kwietnia r. p. naley będzie lokal ordynansowy dla przechodzących komandów w drodze minus licytacji. Do tego wyznaczamy termin na dzień 17 grudnia przed połud. o godz. 11 przed panem dr. Samter, radcą miasta, na ratuszu.

W sprawie konkursowej nad majątkiem Edwarda Kozorowskiego z Piotrkowic zwołani są jeszcze kupiec Adolf Damosch z Poznania z dwiema pretensjami kosztów w sumie 6 tal. 10 sgr. i 5 tal. 23 sgr.

W sprawie konkursowej nad majątkiem Edwarda Kozorowskiego z Piotrkowic zwołani są jeszcze kupiec Adolf Damosch z Poznania z dwiema pretensjami kosztów w sumie 6 tal. 10 sgr. i 5 tal. 23 sgr.

W konkursie nad majątkiem hrabiego Alexandra Mielżyńskiego, dawniej w Baszkowie zamieszkałego, którego teraźniejszy pobyt jest niewiadomy, zapowiadamy niniejszym wszystkim tych, którzy do masy jako wierzyciele konkursowi pretensje rościć chcą, ażeby pretensje swe, czy o takowe proces się toczy lub nie, ze żądania prerogatywy aż do dnia 29 grudnia 1866 r. włącznie piśmiennie lub do protokołu podali i następie się w poniedziałek dnia 21 stycznia 1867 po południu o godzinie 3 w sali termidowej pod No 14 przed Ur. Wolff, sędzią powiatowym, celem rozstrąszenia wszystkich w czasie wymienionym podanych pretensji stawili.

Kto pretensje swe piśmiennie poda, obowiązany jest odpis podania tego jako też i aneksów dołączyć. Każdy z wierzycieli, który nie zamieszkuje w obwodzie naszym urzędowym, musi przy zameldowaniu swej pretensji obrąć sobie pełnomocnika tutaj zamieszkałego albo też w innym miejscu mieszkającego do praktyki u nas upoważnionego i o takowym do akt donieść.

Wszystkim tym, którzy tutaj nie mają znajomości, proponujemy rzechników u nas zamieszkałych: Hazonle, Potolska i Arnolda.

Krotoszyń, dnia 24 listopada 1866. Król sąd powiatowy. Wydział I. Komisarz konkursu. [5746]

Sprzedaz konieczna. Królewski sąd powiatowy w Poznaniu. Wydział dla spraw cywilnych. Poznań dnia 8 listopada 1866.

Do handlarza Leisera Arona szej, jego następców prawnych, kupca P. Kuska Gołbasa ego, jako następcę prawnego Dawida Mejszera Katza, do Józefa Lippmana do Eliska Jozefina Goldschmita i Giesza Katza Jekera Wolfa naley, w starciu miesiące Poznaniu pod nr 354 przy ulicy Żydowskiej pod nr 33 położony, dawniej prawem em-pachowem a teraz prawem czystej własności posilany gunt, który w miejscu gruntu, w starciu miesiące Poznaniu pod nr 393 położonego, po ogólnu w roku 1805 przez komisję do odbudowania miasta śląskiego, wstąpił, oceniony na 5172 tal. 22 sgr. 5 funt. przy czym samo miejsce na 1012 tal. 15 sgr. jest taksonowane, ma być z powodu działów stosownie do wykazu władzy hipotecznej, który wraz z t. 154 w rejestraturze przetrzany być może, w terminie dnia 17 czerwca 1867 przed południem o godzinie 11 w miejscu zwykłych posiedzeń sądowych sprzedany.

Wierzyciele, którzy względem jakiej pretensji realnej, z księgi hipotecznej niewypływającej, zaspokojenia swego z ceny kupna poszukują, mają się ze swemi prawami do nas zgłosić. Wszyscy nieznanzi pre endenci realni wzywają się, aby pod unikiemnie prekluzji się napóźniej w terminie zgłosili. [5811]

Obwieszczenie. Włość Salem w obwodzie rejencyjnym bydgoskim, powiecie mogilnickim położona, do kupca Markusa Efraina Kallmanna w Nakle należąca, oszacowana sądowo na 58,376 tal. wedle taksy mogącej być przejrzaną wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w rejestraturze, ma być dnia 23 maja 1867 przed połud. o godz. 11 w miejscu posiedzeń zwykłych sądowych sprzedana.

Wierzyciele, którzy względem pretensji realnej, z księgi hipotecznej się nie wykazującej, zaspokojenia z sumy kupna szukają, niechaj się z pretensją swoją w sądzie podpisanym zgłoszą. [5156]. Trzemesno, dnia 22 października 1866. Królewski sąd powiatowy. Wydział pierwszy.

Obwieszczenie. Grunt w Dąbrowie pod nr. 23 położony, do kupca Markusa Efraina Kallmanna w Nakle nalezący, oszacowany sądowo na 2,594 tal. 11 sgr. 3 fen. wedle taksy mogącej być przejrzaną wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w rejestraturze, ma być dnia 22 maja 1867 przed połud. o godz. 11 w miejscu posiedzeń zwykłych sądowych sprzedany.

Wierzyciele, którzy względem pretensji realnej, z księgi hipotecznej się niewykazującej, zaspokojenia z sumy kupna szukają, niechaj się z pretensją swoją w sądzie podpisanym zgłoszą. [5157]. Trzemesno, dnia 22 października 1866. Królewski sąd powiatowy. Wydział pierwszy.

Walne zebranie członków Towarzystwa ku wspieraniu urzędników gospodarzcych powiatu wrzesińskiego, odbędzie się dnia 6 grudnia rb. o godzinie 11 przed południem w Miłoskawi w Bazarze w lokalu pana Jüngsta, na które Członków zaprasza Dyrekcya. [5832].

Dnia 10 grudnia rb. o godzinie 11 przed południem odbędzie się w Gnieźnie w domu p. Wnukowskiego walne zebranie członków Towarzystwa ku wspieraniu urzędników gospodarzcych, na którym według statutów obór nowej dyrekcji, sądu honorowego i delegowanego nastąpić mają. Wszelkie składki, bieżące i zaległe winny być najdalej do tegoż czasu na ręce skarbnika przesłanemi, o co jako i o liczny udział w zgromadzeniu Szan. Członków usilnie uprasza [5792] Dyrekcya.

Zebraenie Towarzystwa ku wspieraniu urzedników gospodarzcych na powiat wrzesinski, odbędzie się we Wrzesniu dnia 13 grudnia rb. o godzinie 11 przed południem w hotelu Paprzyckiego, na które wszystkich członków honorowych i zwyczajnych jako też mających zamiar przystąpić do Towarzystwa zapraszamy.

Pomiedzy innemi będą bardzo ważne czynności na porządku dziennym jako: wybór nowej dyrekcji powiatowej i s du honorowego na następie trzy lata, również wybór deputowanego na walne zebranie do Poznania, prosimy zatem o liczny udział. [5827] Dyrekcya.

Walne zebranie Towarzystwa pozyczkowego dla przemyslowców miasta Trzemeszna i okolicy, odbędzie się w poniedziałek, dnia 10 grudnia rb. o godz. 2 z południa w Trzemesznie w lokalu kupca p. A. Kiszewskiego, na które szanownych członków uprzejmie zaprasza Zarząd. [5835].

Walne zgromadzenie Koła Towarzystwa w Gnieźnie odbędzie się 9 grudnia rb. po południu o 4 godzinie; potem kolacya. Dyrekcya Koła Towarzystwa. [5721]

Od 1 stycznia zawakuje, i donoszę mającym przezeniecie chęć być usłużonym, iż reflektant może się pod adresem moim Zbo owo pod Tarno wem jednakkę franco zgłosić. Z uszanowaniem, Leon Lehmann, Kamerdyner. [5836]

Dnia 17 grudnia rb. o godzinie 11 z rana, ma być w lokalu pana Wyszomierskiego, najniej żądajacemu wypuszczoną budowlą nastawić się mającej stodoły na probostwie w Gołanżycy. Gołańcz, dnia 1 grudnia 1866. [5860] Dózor kościelny.

Panna, Polka, dobrego wychowania i moralnego prowadzenia, zająca się gruntownie na krawiectwie i biatym szyciu, oraz zdolna w potrzebie zastąpić swą panią w gospodarstwie i i dorozę na matkami dziećmi, dbająca więcej o dobre obchodzenie się z nią jak placę, zczy sobe o Nowego Roku przyjąć odpowiednie obowią ki. WWPan, która pragnie mieć w domu swoim uczciwą osobę, zwraca się na wyżej wymienioną niniejszym uwagę. Łaskawe oferty do 25 p. m. franco pod Lit. B. K. # 25 poste restante Rakoniewice. [5808]

Skład zabawek Antoniego Wunscha, 18 ulica Szeroka 18. poleca na nadchodzące święta obfity wybór wszelkich możliwych zabawek po najniższych cenach. [5850].

Ekonomia bezżennego, z dobrimi świadectwami, które franco w odpisie nadane być winny, poszukuje Pałdziej dolne pod Mogilnem. [5701]

Młody ozłowiek, tak praktycznie jak teoretycznie wykształcony w zawodzie gospodarczym, który już kilka lat zajmował się praktycznie zarządca dóbr, opatrzoney dobremi rekomendacjami, poszukuje odpowiedniego zatrudnienia. Listy frankowane poszukują się pod adr. K. K 100 Poznań poste restante. [5749]

Jeometa, katolik z nad Renu, żonaty, poszukuje przy skromnych żądaniach stalego umieszczenia jako technik na którymkolwiek Dominium. Oprócz robót technicznych (rozmiarów, niwelowań itd) mogłoby być czynnym w zarządzie gospodarczym. Łaskawe oferty uprasza się oddać do ekspedycji Dziennika. [5781]

Dom Swiniary pod Kłockiem potrzebuje od Nowego Roku dobrego kucharza z żoną lub też kawalera. [5787]

Dom Krzutowo pod Czarnkowem potrzebuje zdającego młynarza, kawalera, od 1 kwietnia 1867 r. do mlyna parowego. [5791]

Doświadczony destylator wódek i znawca wypróbowany wódek zczy sobie przyjąć miejsce w znacznym składzie i prosi o przesłanie ofert na ręce podpisanego maklera J. C. W. Kabinig w Gdańsku, No. 8 Langenmarkt u cukiernika da Porta. [5844].

Gawerner Polak, złożywszy egzamin dojrzałości, zczy sobie przyjąć miejsce w Księstwie lub Królestwie zaraz lub od Nowego R. Blizsza wiad. pod lit. J. K. poste restante w Ostrowie. [5831].

Podleżny, obeznany z wszelkimi galeziami gospodarstwa leśnego, zarazem doświadczony strzelec, opatrzoney dobrimi świadectwami i rekomendacjami, wolny od wojskowej poszukuje tu lub w Królestwie odpowiedniej posady. Łaskawe refleksya w listach frankowanych przyjmuję R 7 poste restante w Srodzie. [5-52]

Urzednik gospodarzcy, 30 lat stary, niezonaty, zaopatrzony w jak najlepsze świadectwa z kilkolietniej samodzielnej praktyki poszukuje zaraz lub od Nowego Roku umieszczenia. Blizsza wiad. w Ek ped. Dzien [5854]

Nauczycielka, Polka, biegła w językach: francuskim, niemieckim i w muzyce, poszukuje od Nowego Roku miejsca. Adres: A. B. # 2 poste restante fr. Budziszlaw (pod Rozowem). [5766]

Wielkie Garbary No. 10, jest piękne pomieszczenie na I piętrze, składające się z 5 i 6 pokoi itd, zaraz lub od Nowego roku do wynajęcia. [58-6]

Fo wark, osobno położony, obejmujący przeszło 500 mórg areatu, jest z wolnej ręki do sprzedania, bez pośrednictwa trzeciej osoby. Przez list frankowany poste rest. B. Z. w Koźminie, blizszej w i d. zasięgnąć można. [5828]

Dwupiętrowy maszynowy dom, położony w najożywiejszej części Poznania, jest do sprzedania bez udziału agenta. Blizszej wiadomości o tém udzieli kupiec p. Nowicki przy ulicy Wroclawskiej No. 9. [5845]

Kamienica w Trzemesznie No. 45/46 dobrze utrzymywana i do każdego przedsięwzięcia najdogodniej położona. Jest pod korzystnymi warunkami z wolnej ręki do sprzedania. Blizsza wiadomość u właściciela na miejscu [5848].

Miedziany aparat destylacyjny 600 kwart objętości, 2 talerzy chłodnic, jako i wszelkie części do tego należące, jest tanio do nabycia w fabryce: Wielkie Garbary No. 10 (5825). J. Krysiewicz.

W nowo wybudowanej kamienicy przy placu Zielonym (blisko dwóch gimnazjów i szkoły realnej) jest kilka pomieszczeń z wodociągami i stajniami zaraz do wynajęcia. [5879]

Kapitały hipoteczne wszelkiej wysokości, bezpośrednio po dlugu Ziemstwa umieszcza pod jak najumiarkowanymi warunkami [5855]. kupiec i agent dóbr Jozef Radziejewski, ul. Wroclawska 18.

Ukończysz wysyłkę X zeszytu Oświaty, prosim tak pp. pełnomocników jak i pojedynczych pp. przedpłaćcieli o rychłą spłatę zaległości; zamknięcie rachunków pierwszego tomu konieczne tego wymaga. Tych nawet z czytelników, którzy nas do wzięcia zaliczki upowaznili, wzywamy unieznie o zwolnienie nas od tego trudu, gdyż jilosc mających się pisać listów byłaby zbyt wielką. Dla wygody zobopólniej zechcą pp. przedpłaćcieli równocześnie dołączyć i numeratę na rok przyszły, abyśmy liczbe egzemplarzy do tego zastosować mogli. [5757]. Wydawnictwo Oświaty.

Aukcyja. Z polecenia król. sądu powiatowego sprzedawane będą publicznie w srodę dnia 5 grudnia rb. przed połud. od 9 godz. w lokalu aukcyjnym przy ulicy Matczagowej Nr. 1, najwięcej dajacemu za natychmiastową zapłatę: niebieskie linyne bluzy, spodnie, worki, miechy, siódła, sakwy, rzemieńce itd. Rychelewski, królewski komisarz aukcyjny. [5822]

Losy lot. 1/4 do 1/2, rozs. najt. S. Basch. Kram jest do wynajęcia, Wodna ul. 1. Berlin, Molkenmarkt 14. [5701] Skrzetuski, z armistrz. (5824).

Niedlugo rozpocznie się wielkie Losowanie pieniężne. Główna wygrana 100,000 fl. w którym konieczne wygrane być muszą: 100,000, 10,000, 25 razy po 1000, dwa razy po 500, 6 razy po 400, 3 razy po 300, 5 razy po 250, 14 razy po 200, 26 razy po 100, 7 razy po 60 i 1985 razy po 45 fl. ... Chr. Chr. Fuchs w Frankfurcie n. M.

Losowanie pieniędzy w Frankfurcie n. M. Dnia 12 i 13 grudnia r. b. odbywać się będzie: a zezwoleniem rząd król. pruskiego ciągnięcie 1 klasy 151 frankurskiej loteryi miejskiej. Loterya ta ma przy tylko 24,000 losów 12,511 wygranych, pomiędzy którymi główne wygrane flor. 200,000, 100,000, 40,000, 25,000 i t. d. ... Karóla Schaeffera w Frankfurcie n. M.

Na dochód pruskich żołnierzy i pozostałych po nich rodzin 10,000 tal. Tylko 1 tal. kosztuje los do odbyć się mającego z pewnością miesiącu, gwarantowanego wylosowania Wód mineralnych Fiestel pod Minden całkiem niezadłużonych, z 14 morgami ogrodu zakładowego, 8 zabudowaniami i 7 źródłami słarszanemi, jako głównej wygranej, a obok tego liczne wygrane mniejsze w ekwipażach, koniach, prawdziwych nowych srebrach (serwis do herbaty, 20 cukierniczek, 4 par lichtarzy, 80 tuzinów łyżek) 400 sztuk broni leodyskiej, 50 dywanów aksamitnych, 366 losów premii państwa i t. d. ... Juliusza Spanier, głównego ajenta w Hanowerze.

(Die billigste Buchhandlung der Welt.) Bücher - Preisherabsetzung!! Die besten Bücher! neu! Klassiker, Pracht-Kupferwerke, Romane, Unterhaltungslectüre, Belletristik etc, als schönste Festgeschenke zu Ausverkaufs-Spottpreisen!!!

Zierde für den Weihnachtstisch, wie für jede Bibliothek, da trotz den so billigen Preisen, nur neue, fehlerfreie, complete Exemplare unter Garantie versandt werden. Büffon's illustrierte Naturgeschichte der Säugethiere und Vögel, neueste Auflage, 2 Bände, mit über 300 naturreinen Kupfern, nur 1 Thl.!! - Flygare Carlen's Werke, deutsch, 117 Bände, nur 4 1/2 Thl.!! - Die so vorzüglich schön 16 Romane dieser gefeierten Schriftstellerin sind noch niemals so billig offerirt. - Reinecke Fuchs, illustrierte Ausgabe, mit 37 feinen Stahlstichen, rother Prachtband mit Rücken- und Decken-Vergoldung, nur 45 Sgr.!! - Thümmel's sämtliche Werke, neueste Classiker-Ausgabe, 8 Bände, nur 45 Sgr.!! - Album von über 200 Ansichten der schönsten Städte, Gebäude, Sehenswürdigkeiten, Kirchen, Monumente, auf 20 grossen Kupfersteln, feinste Stahlstiche, in reich vergoldeten Carton, nur 1 Thl.!! - 1) Shakespeare's sämmtl. Werke, neueste deutsche Oct.-Ausg., 12 Bände, mit 12 Stahlstichen, in reich vergoldeten Pracht-Einbänden, 2) Album für die elegante Welt, enthält feinste Stahl-Kupferstiche der berühmtesten Meister, gross Quartformat, beide Werke zusammen genommen nur 3 1/2 Thl.!! - Grosse deutsche Jugend-Zeitung von Fabricius, Jahrgang 1862, 63 und 64, statt 8 Thl. 28 Sgr. (Alle drei Jahrgänge zusammen genommen, welche an Inhalt eine Jugendbibliothek von 20 Bänden repräsentiren, nur 2 1/2 Thl.!! - 1) Lessing's Meisterwerke, 2 Bände, 2) Album der beliebtesten Dichter, 450 Octavseiten, Velinpap., beide Werke zusammen nur 1 1/2 Thl.!! - Classische Roman-Bibliothek von Bulver, Scott, Cooper, Hugo, 20 Bände gross Octav, statt 14 Thl. nur 2 Thl.!! - Album poetique, Sammlung französischer Gedichte, hübsch gebunden mit Goldschnitt und Deckenvergoldung nur 25 Sgr.!! - Herder's ausgewählte Werke, 13 Bände, neueste Classiker-Ausg., Velinpap., nur 3 1/2 Thl.!! - Psyche, dargestellt in 16 Pracht-Kunstblättern, gr. Quart, nur 2 Thl.!! - Bulver's Werke, neueste deutsche Octav-Ausg., 42 Bände, fein Papier, statt 20 Thl. nur 5 1/2 Thl.!! - Historische Bibliothek, Sammlung behelter historischer Werke der anerkanntesten Geschichtsschreiber, 25 Theile, zusammen nur 1 Thl.!! - Die Leipziger illustrierte Zeitung, pr. vollständigen abgeschlossenen Band in grösstem Format, mit vielen 1000den Abbildungen, nur 1 Thl.!! (6 verschiedene zusammen genommen nur 5 Thl.) - Boz (Dickens) ausgewählte Romane, deutsch, 112 Theile, nur 3 Thl. 28 Sgr.!! - Das weltberühmte illustrierte Familien-oh, 112 Theile, 36 Pracht-Stahlstichen (wirkliche Kunstblätter), grösstes Quart-Format, nur 1 1/2 Thl. (6 verschiedene mit 216 grossen Pracht-Stahlstichen zusammen genommen, nur 3 Thl.) - Schiller's sämmtl. Werke, neueste Pracht-Ausg. mit Schiller's Büste, Velinp., elegant! nur 3 1/2 Thl.!! - Meyer's Universum, 4 Jahrgänge, mit 150 Stahlstichen, nur 2 1/2 Thl.!! - Grosser Atlas von Europa, in 82 (zweihundertachtzig) colorirten Karten, nebst Zugabe der Karte von Neu-Deutschland, nur 2 1/2 Thl.!! - Musée secret, ausgeführt in Kunstblättern, 2 Thl.!! - Gedichte in Geschmack des Greocourt, 2 Octavbände, mit Bild (selten), nur 2 Thl.!! - Göthe's sämmtl. Werke, die neueste Octav'sche Original-Pracht-Ausgabe, mit Portr. in Stahlst., 1866, eleg., Velinp., nur 9 Thl. 28 Sgr.!! - Goethe's Philosophie, Auswahl u. Zusammenstellung aus dessen Werken, 7 Bände, nur 50 Sgr.!! - 36 der beliebtesten Tänze für Clavier, nur 38 Sgr.!! - Das neue Decameron, 2 Bände, mit illustr. Umschl., 2 1/2 Thl.!! - Feod. Wohl Die Damen der Weltgeschichte, enthält die geheimen Memoiren der Marquise v. Pompadour - Gräfin Dubarry - Katharina II - wie andere - berühmter - Frauen, 3 Bände, zus. nur 2 Thl.!! - 1) Casanova v. Seingait's Memoiren, Auswahl, gross Octav, mit feinen Stahlstichen, 2) Pariser Bälle u. Bälle, Pariser Studien, mit Titelbild, beide Werke zusammen nur 1 1/2 Thl.!! - Die Verschönerung von Berlin, von Bruckbrack, 2 Thl.!! - Düsseldorf's Jugend-Album, grosses Pracht-Kupferwerk der ersten lebenden Künstler (jedes Blatt ein Meisterwerk), 3 Jahrgänge, gross Quart, à 1 Thl.!! - Föltz's grosse Allegeme Weltgeschichte, 7te neueste Auflage, 5 grosse Octav-Bände, nur 58 Sgr.!! - Reban's Jugendschriften, 9 Bände, mit Bildern nur 35 Sgr.!! - Boccalio's Decameron, die seltene grosse Octav-Ausg. Mailand, mit 24 Kupfersteln, 4 Thl.!! - Landwirthschaft, Allgemeines, des 19ten Jahrhunderts, 50 Bdehen, mit 1000den Abbildungen, nur 5 1/2 Thl.!! - Dresdener Gemälde-Gallerie, die Meisterwerke, grosses Pracht-Kupferwerk, in Quart, mit den feinsten Stahlstichen v. Payners Kunst-Anstalt, nebst Text, elegant, mit Deckenvergoldung und Goldschnitt, gebd., nur 4 Thl.!! - Zschokke's Novellen, neueste Ausg., 3 Octav-Bde., nur 40 Sgr.!! - Hogarth's Werke, Quart, deutsche Pracht-Stahlstich-Ausg., mit den feinsten englischen Stahlstichen, nebst deutschem Text, eleg. cart., nur 2 1/2 Thl.!! - Alexander Dumas Romane, deutsch, 124 Theile, nur 4 Thl. 28 Sgr.!! - Eugen Sue's Romane, deutsch, 124 Theile, nur 4 Thl. 28 Sgr.!! - Frieder. Bremer's Romane, deutsch, 96 Theile nur 3 Thl.!! - Lichtenberg's Werke, 5 Bände, mit Chodowiekischen Bildern, nur 35 Sgr.!! - Pantheon der Dichter Schönsten, elegante Gedichtsammlung, Prachtbd. mit Deckenvergoldung und Goldschnitt, nur 35 Sgr.!! - Dr. Reuch Die Fortpflanzung des Menschen, mit anat. Kupfersteln, nur 1 1/2 Thl.!! - Shakespeare's compl. Works, englisch, mit illustr., London, hübsch gebunden, nur 50 Sgr.!! - Illustriertes Unterhaltungs-Magazin, über 100 illustrierte Romane, Novellen, Naturwissenschaft etc., grösstes Hoch-Quart. mit über 100 Abbildungen, nur 15 Sgr.!! - Neuer Anekdoten Hauschatz, Sammlung von über 5000 Anekdoten, humoristischen Erzählungen, Gedichte, Puff's etc. etc., 2 grosse starke Octavbände, nur 45 Sgr.!!

Korespondencya Redakcyi. P. J. R. w Żernikach pod Janowcem: Nie moze...

Znowu jest do nabycia ulubiona Nowa leterya dla dzieci, ułożona z dzieł w polskim wydaniu, nowo, ilustrowane, z bami kolorowanymi krajów dawnych. Cena w osobnym pudełku 1 zł. Wiadomo, że dzieci wśród polski nie i łatwiej się niejednej polski czytać, niż siedząc rad książek, powodu ułożono tę grę, mającą poznać dzieci z kilkunastu lat, z których charakterystyczne wypadki dzieł, przy oblatkach polecamy czytelnicy pocztowej.

H. J. Sussman w Poznaniu, Stary Rynek No. 8. Ści pałacu Dziadzińskiego.

Sprzedaz płóc. Na pozostała resztę płótna, które korzystnie kupno zaanonsowałem, dla przyspieszenia sprzedaży, cenę niższą. Polecam przy tym także wełniane, bawełniane i jedwabne, niele jak najtaniej. M. J. Kamier [5856] Skład pieleni i bielniczych Plac Wilhelmow.

Na gwiazdkę polecam mój znacznie zaopatrzony gotowych płacotów z różnymi szlafroków, spodni, kamizelaw i szalów itd. NB. Obstalunki wykonuje po cenach, rącząc za skórą i rzetelnie. W. Tunna [5853] Rynek 55.

Lyżwy dla dam i panów w największym polecta S. J. Ane [5765] w Poznaniu.

Lyżwy dla panów i dam w największym borze poleca C. Pre [5858] Wroclawska ulica.

Doniesienie lekarza. W czasie bytności mojej w Poznaniu (Hotel pod czarnym orłem) w dniu 4 grudnia (po poaż do piątku dnia 7 gotów bięć) lać porady lekarskiej chorującym na zastarzałe choroby mianowicie: pedogry, reumatyzm, chawicznosc, hemeroidy, szaj, cierpienia pleców (sifilis, impotencya, Me ca) i t. d. Godziny do konsultacyi od 9-10 po południu, po południu od 2-3. Dr. Loewenste [5779] homeopatyczny lekarz specjalista ze Swiccia.

Najlepszy szlaski w kawałach dostarcza w całych i połowicznych kach bezpośrednio z wagonów używanych w kopalniach franco na po takich cenach spedytor Rudolf Kaabst [5839] Ulica Szeroka No. 11.

Torf znany, suchy i dobrze się palący 14 Sgrae pod Poznaniem sprzedawane na miejsce franco 2000 ryglów 20 sgr.; zamówienia przyjmują P. Nowi [5849] przy ulicy Wroclawskiej.

Swieże kawy algierskie Jakob Appe [5833] przy ul. Wilhelmowskiej.

Salat śledziowy i wycich ozdobię przyczod wszelkich wielkościach dostarcza za 2 1/2 sgr F. From [5833] Sapieżyński plac.

Bezpośrednia wsza przesyłkę kawy algierskiej i ty chioré otrzym A. Cichow [5849] przy ul. Berlińskiej No. 10 naprz. król. dyrek. p.

Apteki domowe allopacyjne i homeopacyjne stósowne z powodu ich urządzeniowego i eleganckiej formy na znowu w zapasie we wielkim wyborze [5830] w aptece Elise.

Liebiga wódek mięsny stojący funt 7 tal. Liebiga proszek posilający pudełko [5044] poleca aptek: Elise.

Dom. Male Sokolniki pod Szmarzą 3 byczki rasy oldenburskiej sprzedaz. W srodę rano dnia 5 b. m. stane znowu w hotelu K... lera z wielkim transportem krów i cielat z tego kiego na sprzedaz. [5829] w...

Przyjmuje jeszcze do kuracji Mieszkan Nowy Rynek No. 17. Kornel Szczepan [5846] Baletnik.